వర్షించని మేఘాలు

"అబ్బాయిని చూడటాని కిన్నాళ్ళనుంచి తీరనేలేదు కాబోలు" అన్నది సుగుణ కళ్ళచివరల్లోంచి రామచంద్రమూర్తివైపు చూస్తూ.

"ఊఁ" అన్నాడు అతను ముభావంగా, చేతుల్లోని పేపరు పేజీ త్రిప్పుతూ.

"నిజంగానే తీరలేదా ?"

"లేదన్నానుగా" పొడిగా విసుగ్గాఅన్నాడు మూర్తి.

"తీరటం, తీరకపోవటం మీ చేతుల్లోపనేగా. అంత తీరకపోవటానికి మీరు చేసే రాచకార్యాలేమున్నాయి ?"

"ఇల్లు కట్టిస్తున్నాను"

"ఇల్లా ?"

"అవును"

"ఎందుకు ? ఇప్పుడున్న ఇల్లేం చేస్తారు ?"

"అదీ ఉంటుంది"

సుగుణ అర్థంకాని చూపులతో అతనివైపు చూసింది.

"రెండిళ్ళెందుకు ?"

మూర్తి మాట్లాడలేదు.

"అద్దెకిస్తారా ?"

"ఏదో చేస్తాల్లేద్దూ? నీ కెందుకా గొడవ?" విసుక్కున్నాడు మూర్తి.

సుగుణమనసు కొంచెం చివుక్కుమంది. భర్త గొడవలు భార్యకి కాక పోతే మరెవరికి కావాలి ? అయితే, మూర్తి ఇలా విసుక్కోటం ఇది మొదట సారి కాదు; ఎన్నోసార్లో చెప్పటం తేలికకాదు. కారణంకూడా సుగుణకి తెలుసు. ఇంతవరకు వికాసంతో ఉన్న ఆమె మొఖం వాడిపోయింది.

"మనోరమకా ?"

మూర్తి ముఖం చిట్లించుకున్నాడు.

"అంతేనా ?"

కోపంలో పేజీ త్రిప్పబోయి దాన్ని చింపాడు మూర్తి.

"ఎవరికయితే నా కెందుకులెండి !" అన్నది సుగుణ విషాదంగా.

"అలా అని ఊరుకోరాదూ, ఊరికే నన్ను చంపకపోతే !" పేపరు మడిచి బల్లమీద పారేస్తూ కసురుకున్నాడు మూర్తి. సుగుణకళ్లు చెమ్మగిల్లాయి. భర్తముందు ఆమెకళ్లు చెమ్మగిల్లటం, ఆమె కాపరానికి వెళ్ళి రెండేళ్ళలో ఇది ఎన్నోసారో ! అతని హృదయంలో ఆమె కన్నీళ్లకి విలువలేదు. లేదని ఆమెకికూడా తెలుసు. తెలిసినందువల్లే ఆమెకళ్లు మరింతగా చెమ్మగిల్లటం, తరవాత వాటంతటవి ఆరిపోవటం. ప్రక్కకి తిరిగి, కన్నీళ్ళకి తుడుచుకుంటూ అందామె విషయం మారుస్తూ.

"అబ్బాయిని చూశారా ?"

"ఊఁ"

"ఎవరి పోలిక ?"

"ఏమో"

"అంతా మీ పోలికేనంటున్నారు"

"ఊఁ హూఁ"

"ఆ కళ్ళూ ముక్కూ అంతా మీ పోలికే"

పాపాయివేపు చూశాడు మూర్తి. ఆ చూపుని చూసి సుగుణ మురిసిపోయింది. సంతోషంలో పొరపాటున ఒక చెణుకు విసిరింది. తన స్వభావాని కనుగుణంగా.

"రూపులో మీ పోలికొచ్చినా, బుద్ధిలోనైనా రాకుండా ఉంటే బావుండును"

"నీకు నేనంటే అంత అసహ్యమన్నమాట" కోపంతో మూర్తి ముఖం ఎఱ్ఱబడ్డది.

సుగుణకి గుండె గతుక్కుమంది. క్షమాపణ కోరుకుంటున్నట్టుగా అన్నది వణికే కంఠంతో.

"తమాషాగా అన్నానండీ"

"తమాషా! నేను మొదట్నించీ చూస్తూనే వున్నాను. వెధవ ఎత్తి పొడుపులు. నా ఇష్టంవచ్చినట్లు నేను తిరుగుతాను. నువ్వెవ్వరివి అడగటానికి?"

"ఇంకెప్పుడూ అనను. పొరపాటున నోరు జారి..."

"నోరు జారిందేం? అయితే అనుభవించు. కాలుజారినా తీసుకోవచ్చు గాని నోరుజారితే ఇహ అంతే—" చివాలున లేచాడు కూర్చున్న కుర్చీ లోంచి మూర్తి. ఈ ఆకస్మిక పరిణామానికి స్తంభీభూతురాలైంది సుగుణ.

"మీకంత కోపం వస్తుందనుకోలేదు. లేకపోతే అనేదాన్ని కాను."

ఆమె మాటలు వినిపించుకోకుండా విసురుగా వెళుతూన్న అతని దారికి అడ్డంగావచ్చి అతని కండువా పట్టుకుని బ్రతిమాలే స్వరంతో అంది సుగుణ.

"మీరిలా వెళ్ళిపోతే అంతా ఏమనుకుంటారు? ఇవాళ బారసాల గదా! నలుగురిలో ఎంత తలవంపులుగా ఉంటుంది! ఇంకెప్పుడూ అనను. ఈసారికి మర్చిపొండి"

కోపమూ, అహంకారమూ, పగ్గాలేసి ముందుకి లాగటంవల్ల, మూర్తి అడ్డువచ్చిన సుగుణని తోసుకుని ముందుకి వెళ్ళిపోయాడు, నోటిని ఇష్టంనట్లు పారేసుకొంటూ.

అతను వెళ్ళిపోయినదారివైపు శూన్యంగా చూసింది సుగుణ. పెళ్ళి కాకముందు ఇటువంటి దృశ్యం ఆమెకి కలలోకూడా కనపడలేదు. క్లాసు పుస్తకాలంటే ఎక్కువగా నేటి తెలుగు పత్రికలని క్షుణ్ణంగా చదివిన సుగుణకి, మబ్బులలో మబ్బులుగా కలిసిపోతున్నట్లు ఆకాశంలో సంచరించే ప్రేయసీ-ప్రియుల చిత్రాలుకాక నేలమీద నడిచే కొందరి భార్యాభర్తల యదార్థ జీవిత దృశ్యాల్లో ఒకటికూడా ఎప్పుడూ కనిపించకపోవటంలో ఆశ్చర్యం లేదు. ఒకానొక ప్రేమైకహృదయాన్ని నిండు ప్రేమతో పరిపాలించాలనే ఆమె వాంఛ నిర్దయగా ఇలా తోసివేయబడుతుందని, కనీసం అలా తోసివేయబడటానికి అవకాశం లేకపోలేదని, ఆమె ఎప్పుడూ ఊహించుకోలేదు. చనువుగా, ప్రేమగా ఒక్కమాట మాట్లాడటానికికూడా ఆమె భర్త దగ్గర ఆమెకి అధికారం లేదు.

"ఎందుకీ జీవితం" నిట్టూర్చింది సుగుణ.

"అతన్ని స్నానం చెయ్యమనమ్మా. బ్రాహ్మణులంతా వచ్చి కూర్చున్నారు. ఇప్పటికే ఆలస్యమైపోయింది."

ఎవర్ని స్నానం చెయ్యమనటం? సుగుణకి దుఃఖం పొంగిపొర్లింది.

జగన్నాథం పంతులు గదిలోకి వస్తూ అంటున్నాడు.

"ఏమోయ్, స్నానం కానీయ్—" గదిలోకి వచ్చి, అల్లుడు కనబడక పోయేసరికి అడిగాడు ఆయన ఆశ్చర్యంతో:

"ఇప్పు డెక్కడికెళ్ళాడమ్మా ఇతను?" సుగుణ ఏమీ సమాధానం చెప్పలేదు.

"హోటలుకెళ్ళాడా ఏం?"

"ఇంటికి"

ఆశ్చర్యంతో చూశాడు, జగన్నాథంగారి కూతురువైపు.

"ఇంటికా?"

"అవును" క్లుప్తంగా చెప్పింది సుగుణ అబద్ధం.

"ఇప్పుడింటికి వెళ్ళటమేమిటి?"

కాసేపాగి సుగుణ అంది నెమ్మదిగా:

"ఇవాళ బారసాల జరగదు నాన్నా. వారికేదో అర్జంటుపని ఉందట వెళ్ళిపోయారు" నిజం చెప్పటానికి సిగ్గుపడ్డది సుగుణ.

"అర్జంటుపనా!" జగన్నాథంపంతులు కూతురు ముఖంవైపు చూశాడు. దైన్యం, నైరాశ్యం తాండవించే ఆ ముఖం చూసి, లోకంతీరు తెలుసుకోటంలో తల నెరసిన జగన్నాథంగారు అసలు సంగతి పసికట్టాడు. ఒక నిమిషం ఆగి—

"ఏమైనా అన్నావా అమ్మా?" అన్నాడు ఆయన. సుగుణ కాలి బొటనవేలుతో నేలరాస్తూ నుంచుంది. సమాధానం ఏమీ చెప్పలేదు.

"అంత మూర్ఖుడనుకోలేదమ్మా మూర్తి"

సుగుణ కళ్ళవెంబడి అశ్రువులు రాలాయి.

"అలిగిపోటానికి చిన్నవాడా, చితకవాడా? ఒకవేళ మాట అంటే మాత్రం తను పడదగినవాడు కాడా? యుక్తాయుక్త విచక్షణజ్ఞానం లేకుండా ఇలా మధ్యలో వెళ్ళిపోయి అవమానిస్తాడా? వంకర బుద్ధులు. ఆ వంశంలో ఎవరికీ ఇటువంటి నడతలు లేవు. బుద్ధిమంతుడనుకున్నాను. గాని..." ఉద్రేకంలో ఇష్టంవచ్చినట్లు మాట్లాడసాగాడు జగన్నాథం పంతులు.

"ఎందుకు నాన్నా, అనవసరంగా అనుకోటం..." అంది సుగుణ విచారంగా.

"ప్చ, అంతేలే అమ్మా!" అన్నాడు నెత్తిమీద చెయ్యిపెట్టుకొని జగన్నాథం.

సుగుణ పాపాయి మంచంమీద కూర్చుని వాడి తల నిమిరింది. మనసులో ఏముందోగాని, వాడి తలవైపు కళ్లార్పకుండా చూసి వేదాంతిలా చిరునవ్వు నవ్వాడు. సుగుణకూడా నవ్వింది. పాపాయి కోసం. అప్పుడే కాదు తరువాతకూడా సుగుణ నవ్వుతూనే ఉంది. పాపాయికోసం, ప్రతిరోజూ రోజులు ఆమెని జాలిగా చూస్తూ జారిపోతున్నాయి.

"ఎన్నాళ్ళిలా?" రోజూ సుగుణ ప్రశ్నించుకుంటూనే ఉంది.

"ఎన్నాళ్లిలా?" అని జగన్నాథంపంతులుకూడా చింతాస్వాంతుడు కాని రోజు లేదు.

జవాబులేని ఈ ప్రశ్నతో ప్రాణం విసిగి ఒకరోజు సుగుణ అన్నది.

"నేను వెడతాను నాన్నా?"

"నీ ఉత్తరానికి ఒక్కదానికికూడా అతను జవాబు రాయలేదు కదూ?"

సుగుణ తలవంచుకుని "ప్చ" అంది తనకేం వినపడనట్టుగా.

"నువు వెళ్ళిమాత్రం ఏంలాభం?"

"ఎన్నాళ్ళిలా?"

"ఆ మనోరమమీద భ్రాంతి ఉన్నంతకాలం అతనికి మంచీ, చెడూ తెలియదమ్మా"

కాసేపు నిశ్శబ్దంగావుండి, సుగుణ ఏదో నిశ్చయించుకున్నదానిలా అంది దృఢంగా.

"వెడతాను. మన పాలేరుని బండికట్టమను నాన్నా!" జగన్నాథం పంతులు కూతురి ముఖంలోకి చూసి మరేమీ మాట్లాడకుండా వెళ్ళిపోయాడు అక్కణ్ణించి.

కాసేపటిలో బండి వచ్చింది. సుగుణ పాపాయితోసహా ఒక్కర్తె బయలుదేరింది. తండ్రిని రావద్దన్నది. తను వెళ్లేచోట ఎటువంటి అవమానం ఎదురోక్కావాల్నో, తన అవమాన్ని చూసి ఆయన ఎంత బాధపడతాడోనని ఒంటరిగా వెళ్ళటానికే సిద్ధపడ్డది సుగుణ. పల్లెటూరు దాటి ముప్పయి నిమిషాలయినా కాకుండానే మూడున్నర మైళ్లు దాటి పట్నం చేరింది బండి. దడదడ

కొట్టుకునే గుండెతో బండిదిగి జంకుతూ తలుపు నెట్టింది సుగుణ. లోపల సోఫాలో ఎవరో యువకుడు కూచుని ఉన్నాడు.

సుగుణని చూసి అతను ఆశ్చర్యంతో కళ్లు పెద్దవిచేసి అన్నాడు.

"ఎవరికోసమండీ ?"

సుగుణకి ఒక్కసారిగా ముచ్చెమటలు పోశాయి.

"ఈ ఇల్లు అద్దెకిచ్చారేమో !" అనే ఆలోచన తట్టిందామెకి అకస్మాత్తుగా తడబడుతూ అన్నది.

"మి...మీరు...ఈ ఇంట్లో అద్దెకున్నారా ?" ఆ యువకుడు సుగుణ వైపు ఒక్క క్షణం పరకాయించి చూసి, "లే"దన్నట్టు నెమ్మదిగా తల తిప్పాడు. సుగుణకిదంతా అయోమయంగా ఉన్నది. "ఎవరో స్నేహితుడు కాబోలు"నని సమాధాన పరచుకొని అడిగింది.

"రామచంద్రమూర్తిగారు..." తరవాత ఏమనాలో స్ఫురించక ఆగింది సుగుణ.

ఆ యువకుడేదో జ్ఞాపకం తెచ్చుకున్నట్లు "ఓహో...మీరు...ఆయన తాలూకా ? సారీ—"

"అవును" అన్నది సుగుణ అతని ఉద్దేశం గ్రహించి. అతడామెవేపు ఎగాదిగా చూసి "మీరేనా ?" అన్నాడు. ఆ అనటంలోని ఎగతాళి సుగుణకి స్పష్టంగా అర్థమయింది.

"కూచోండి, లోపలికి రండి, మూర్తిగారు బయటికి—అరె, మాటల్లోనే వచ్చేశారే మూర్తిగారు" సుగుణ తలఎత్తి వాకిలివైపు చూసింది. మూర్తి అదే సమయంలో సుగుణవైపు చూశాడు. బయటనుంచి వస్తూ సుగుణ కళ్ళు పక్కకి త్రిప్పుకుంది. మూర్తి ఆమెవైపు నఖశిఖపర్యంతం ఒక్కసారి తీక్షణంగా చూశాడు. సుగుణ ఏదో చెప్పాలనుకుంది. బండిలో ఏమేమో ఆలోచించుకుంది. కాని అవన్నీ మర్చిపోయింది అకస్మాత్తుగా.

"ఇవాళ ఇంత ఆలస్యంగా వచ్చారేం మూర్తిగారూ ? మా మనోరమ ఇందాకటినుంచీ మీకోసం కనిపెట్టుకు కూర్చుంది. త్వరగా వెళ్ళి భోంచెయ్యండి."

"ఆ ఇల్లు కట్టించే ఉత్సాహంలో ఈ ఇంటి సంగతి మర్చిపోయినట్టున్నారు"

మెట్లమీదనుంచి వినవచ్చిన ఈ సన్నని గొంతు విని సుగుణ తలెత్తి చూసింది. ఓ అందమైన యువతి కనపడ్డది.

"పనివాళ్లు వెళ్లటం ఆలస్యమయింది రమా" అన్నాడు మూర్తి. ఒక్క క్షణం సుగుణ సంగతంతా మర్చిపోయి.

"ఈవిడే కాబోలు మనోరమ" అనుకుంది సుగుణ. మెట్లు దిగివచ్చిన సుగుణని హఠాత్తుగాచూసి తెల్లబోయింది; మూర్తివైపు ప్రశ్నార్థకంగా చూసింది. మూర్తి ముఖం చిట్లించుకున్నాడు.

"ఎవరు ?" అంది మనోరమ.

రామచంద్రమూర్తి మాట్లాడలేదు.

"మన మూర్తిగారి భార్య"

మనోరమ మూర్తివైపు ఒకసారి తీక్షణంగా చూసి చివాలున మెట్ల వైపు పరిగెత్తింది. మూర్తి ఆమెని అనుసరించటానికి అడుగుముందుకువేశాడు.

"చూడండి" హీనస్వరంతో అంది సుగుణ.

మూర్తి తల వెనక్కి త్రిప్పి సుగుణవైపు చూసీ చూడనట్లు చూశాడు.

"నేను వచ్చాను" అంతకంటె ఏమనాలో ఆమెకి తోచలేదు.

"చూశాను"

సుగుణ అవమానంతో తల దించుకుంది. తను ఏంచేసిందని ఇంత అవమానం చెయ్యటం ! ఆమె కడుపులో మంట పుట్టింది. అతనివైపు సూటిగా తీక్షణంగా చూస్తూ అంది.

"ఉండటం మీ కయిష్టంకాకపోతే ఉంటాను" ఈ మాటలు అని సుగుణ చాలా సిగ్గుపడ్డది. ఆమె ముఖం ఎర్రగాఉడ్డది. తను ఎంత తక్కువకి దిగజారాలో అంతవరకూ జారింది.

"ఆత్మాభిమానం కలవారెవ్వరైనా ఆ మాటలనగలరా ?" అని కించపడ్డది ఆమె.

"నీ ఇష్టం" అన్నాడు రామచంద్రమూర్తి.

ఈ మాటతో సుగుణలోగల అభిమానం పూర్తిగా దెబ్బతిన్నది. తను అహం ఎంత చంపుకుని, ప్రయత్నపూర్వకంగా సహనం చూపిస్తోందో అతను అంతగా తనని అవమానిస్తున్నాడు. అందులో పరాయిపురుషుని ఎదుట.

వెంటనే గిరుక్కున తిరిగి పోదామనిపించిందామెకి. కాని స్థిమితపడి ఆలోచించి, "ఎన్నాళ్ళిక్కడ ఉండగలను ?" అని అధైర్యపడి ఆ ఇంట్లోనే

ఉండటానికి నిశ్చయించుకుంది, ఆమె ఆలోచనలో రామచంద్రమూర్తి అక్కణ్ణించి వెళ్ళిపోటం గమనించలేదు. కాసేపటి తర్వాత, తలెత్తి చూసి అతను వెళ్ళిపోయాడని గ్రహించి, ఏమీ తోచక, చివరికి ప్రక్క గదిలో కెళ్ళి కూలబడ్డది.

"మూర్తి ప్రవర్తన నా కేమీ బావుండలే దమ్మాయి"

ఆశ్చర్యంతో తలెత్తి చూసింది సుగుణ. ఇందాకటి యువకుడు గది గుమ్మందగ్గిర నిలబడివున్నాడు. చప్పున ఆమె తలదించుకొని చూపులు మరల్చుకుంది.

"నిజం చెబుతున్నాను. మా మనోరమ నీకంటె ఏమంత అందంగా ఉందని ? ఆమాటకొస్తే నీ అందంలో నూరోవంతుకూడా దానికి లేదు. మూర్తి ఇంత పిచ్చివాడయాడేమిటా అని ఆలోచిస్తున్నాను."

సుగుణకి ఈ సంభాషణ ఏమీ నచ్చలేదు. ఆమెకి ఆ సమయంలో ముఖ్యంగా ప్రశాంతత కావాలి. చెదిరిన మనస్సుని కుదుటపర్చుకోవాలి.

సుగుణ దగ్గిన్నించి ఏమీ ప్రత్యుత్తరంగాని, కనీసం తన మాటల్ని శ్రద్ధగావినే ఆసక్తిగాని లేకపోవటంతో ఆ యువకుడు మరో రెండు క్షణాలు అక్కడ నుంచుని తర్వాత వెళ్ళిపోయాడు.

సుగుణ తన గడచిన రెండు సంవత్సరాల చరిత్రనీ సింహావలోకనం చేసుకుంది. హృదయాధిపత్యంకోసం ఆశించి కలలుకంటే, చివరికి హృదయంలో ఓ మూల కాస్త చోటుకోసం పాకులాడాలిసొచ్చింది. అదే తన గడచిన చరిత్ర.

ఆ మధ్యాహ్నం ఆమె భోజనం చేసిందోలేదో కనుక్కున్న వాళ్ళెవ్వరూ లేరు. అయినా ఎవరుంటారు మూర్తిని మినహాయించి. ఆమె స్థితిగతులు కనుక్కోవాలిసిన అవసరం ఆ ఇంట్లో ఎవరికుంది ? మూర్తికి ఆమె భోజనంసంగతి జ్ఞాపకం లేదు. మూడుగంటలకి కాఫీతాగినప్పుడు మాత్రం సుగుణ భోంచేసిందో లేదో అనే విషయం అతనికి అకస్మాత్తుగా తట్టింది. "ఇంటిదగ్గర భోంచేసి వచ్చివుంటుంది' అని సమాధాన పరుచుకున్నాడు.

ఆ రోజు శనివారం కావటంవల్ల ఏదో ఓ సినిమాకి వెళ్ళితీరాలి. అది గాక సుగుణవిషయంలో మనోరమని కాస్త బతిమాలుకోవలసి రావటంవల్ల సినిమా ప్రయాణం మరీ తప్పనిసరయింది. మొదటి ఆటనించి తిరిగొచ్చి మేడ ఎక్కబోతున్న సమయంలో "కేరు" మని ఏడుపు వినబడ్డది మూర్తికి. అంతే

వరకూ అతని స్మృతిలో సుగుణ అదృశ్యమయింది. తెల్లవాలున ఈ ఏడుప్పు విని సుగుణని గురించి ఆలోచించాడు. మూర్తి. ఆమె ఇక్కడికి రావటం అతనికి ఎంతమాత్రం ఇష్టం లేదు. కాని ఆమెను గట్టిగా ఇక్కడ ఉండటానికి వీల్లేదని టానికి ధైర్యంచాలలే దతనికి? ఈ ఆలోచనలలో సుగుణ ఈ రాత్రి అన్నం తిని ఉండదనే విషయం అతనికి అకస్మాత్తుగా తోచింది. ఎలా తింటుంది? ఏ దేవతలో కరుణించి ఆమెగదిలో ఆహారం పడేసే కాలం కాదుగా ఇది! అతనికి జాలివేసింది. సుగుణ గదివైపు వెళ్ళాడు. గదిలోంచి తొంగిచూశాడు. వళ్ళో పిల్లవాడిని పడుకోబెట్టుకుని కూర్చుంది సుగుణ.

"అన్నం తిన్నావా?" అర్థంలేని ప్రశ్న అడిగా డతను.

సుగుణ ఉలిక్కిపడి తలెత్తి చూసింది వెంటనే మళ్ళీ తలకిందికి దించు కుని హీనస్వరంతో అన్నది.

"ఆకలి లేదు."

నిజానికి ఆమెకి ఆకలిగానే ఉన్నది. ఆకలిగా లేదంటే ఎవరూ బతి మాలరని కూడా ఆమెకు తెలియక పోలేదు. కాని "ఆకలి లే" దందామె, అనా లనే.

మూర్తి ఏమీ మాట్లాడలేదు. కాసేపు అలాగే నుంచున్నాడు. తరవాత వెళ్ళిపోయాడు.

అతను వెళ్ళిన చప్పుడు విని సుగుణ అతనివైపు శూన్యంగా చూసింది.

గడియారం పదిగంటలు కొట్టింది. సుగుణ లేచి పిల్లవాడిని సోఫాలో పడుకోబెట్టి తను సోఫాకి ఆనుకుని కిటికీలోంచి మేఘాలు కమ్మిన ఆకాశం లోకి చూడసాగింది. ఆ రాత్రి గడియారం కొట్టిన గంటలన్నీ విందామె.

తెల్లవారింది అయినా సుగుణ అలాగే కూర్చునిఉంది. ఆమెకి ఏం చెయ్యటానికీ తోచటం లేదు. ఆ ఇంట్లోని ప్రతివస్తువూ ఇప్పుడు తనది కాదు.

"అదేమిటమ్మాయ్, రాత్రల్లా ఇలాగే కూర్చున్నా వేమిటి?"

తల తిప్పకుండానే నిన్నటి యువకుడి గొంతేనని ఆనవాలు పట్టింది సుగుణ. ఆమె ప్రత్యుత్తరం ఇవ్వటం అవసర మనుకోలేదు.

"చూస్తే, రాత్రి అన్నంకూడా తిన్నట్టులేవు."

ఈ సారికూడా జవాబు చెప్పలేదు సుగుణ.

"మూర్తి ఇంతటి పశు వనుకోలేదు. నెత్తటి వాళ్ళని చూస్తే ఎవరికైనా ఇంతేలే."

కాసేపటి తరవాత సుగుణ తలెత్తి చూసేసరికి ఆ యువకుడక్కడ లేడు. మరి కాసేపటిలో లోపల ఏవో కేకలు వినిపించాయి. తరవాత సుగుణ గదిలోకి వంటసామగ్రి అంతా చేరింది.

"మూర్తికి ఈ మాత్రం జ్ఞానంకూడా లేకపోవటం ఆశ్చర్యంగా ఉంది." అన్నాడు సామాను చేరవేస్తూ ఆ యువకుడు. సుగుణ అతనికి మనసులో కృతజ్ఞత చెప్పింది.

"చూడమ్మాయ్, నాపేరు భూషణ మంటారు, నీ కేమైనా కావాలిస్తే నాతో చెప్పు, క్షణంలో చేసిపెడతాను." సుగుణ మర్యాదకి తల తిప్పింది. కాని ఆ యువకుడు తనపట్ల ఇంత శ్రద్ధతీసుకోవటం ఆమె కేమాత్రం ఇష్టం లేదు.

పగలూ, రాత్రీ వరసప్రకారం వస్తూ, పోతూ ఉన్నాయి. రాత్రిం బగళ్ళ తేడాలో సుగుణకి ఉత్సాహం మేమీలేదు. ఆ ఇంట్లో ఆ భూషణాన్ని మినహాయిస్తే తన సంగతి కనుక్కునే వాళ్లెవ్వరూ లేరు. మూర్తి తను ఎదుట చీదరించుకుంటున్నాడు. స్వతహాగా అతి సిగ్గుగల స్వభావమేమో, భూష ణంతో మాట్లాడటానికి ఆమెకి ఇష్టం లేదు.

చూసిచూసి, ఓ రోజున అడిగేశాడు. భూషణం. "నాపట్ల నీ కింత అయిష్ట మెందుకు ?"

బావుండదని సుగుణ అన్నది. "అయిష్ట మేముంది ?"

"అయితే ఇష్టమేనా ?"

అతని తరహాచూసి "ఎందుకలా అన్నానా ?" అని పశ్చాత్తాప పడ్డది.

"సుగుణా !"

సుగుణ అదిరిపడ్డది. తను వచ్చిన ఈ పది, పదిహేను రోజుల్లోనూ పేరుపెట్టి ఎప్పుడూ పిలవలేదు. భూషణం ఆ పిలుపులో ఆమె కేదో అశుభసూచకం గోచరించింది.

"విషయం మూర్తితో మాట్లాడాను, కాని అతను సుతరామూ నా మాటలు చెవికెక్కించుకో లేదు. అతను వైఖరి చూస్తే నాకు పరమ అసహ్యం వేసింది. నీ పేరు వింటేనే అతను చిరుబుర్రు లాడుతున్నాడు."

"మీరు నన్ను గురించి పడ్డ శ్రమకి మీకు చాలా కృతజ్ఞురాలిని. కాని నా తరఫున వారితో మాట్లాడవద్దని మిమ్మల్ని వేడుకుంటున్నాను."

"అపని మనస్సైనా మారుతుందేమోనని ఆశించాను. 'కాని ఆవిడతో నా కేమీ సంబంధం లేదు' అని నిష్కర్షగా చెప్పాడు. అతను అంత టెక్కుగా ఉన్నప్పుడు నువ్విలా అతని అడుగులికి మడుగు లొత్తటం ఏమీ బావుండలేదు. అతను చేసిన అన్యాయానికి నువ్వు ప్రతీకారం చేస్తేనే కాని అతనికి చెప్పుతో కొట్టినట్టుండదు."

ఈ ఉపన్యాసం సుగుణ ఎంతమాత్రం వినదల్చుకోలేదు.

"నన్నిలా ఉండనియ్యండి." అందామె కొంచెం చిరాకుగా.

"నిన్ను పురుగులా విదిలించిపారేసేవాడి కాళ్ళు పట్టుకోవటం నీకేమంత ఘనం? నీ అనుగ్రహం కోసం నీ కాళ్ళు పట్టుకునే వాళ్ళెంతోమంది ఉన్నారు."

చివరిమాటలకి సుగుణ బుస్సుమంది.

"దయచేసి మీరు ఇటువంటి మాటలు నాకు చెప్పకండి."

"సుగుణా. నువ్విలా కోపగించుకుంటే ఎలా? మనస్ఫూర్తిగా చెబుతున్నాను, విను. నీ చల్లని చూపుకోసం నీ గుమ్మందగ్గర పడికాపులు కాస్తున్నాను. నిన్ను పువ్వుల్లో పెట్టి పూజిస్తాను. నా మాట విను."

సుగుణ తీక్షణంగా అతనివైపు చూసింది.

"ఈ సారి ఇటువంటి మాటలు రానిస్తే వారితో చెబుతాను. మర్యాదగా వెళ్ళండి."

భూషణం తల పంకించాడు.

"ఈ ఇంట్లో నామాట కాదనేవాళ్ళు ఎవరూ లేరని నువ్వు ముందే తెలుసుకోవటం మంచిది."

ఎర్రబడ్డ అతని కళ్ళనీ, కటువుగా వినవచ్చిన అతని మాటల గాంభీర్యాన్నీ చూసి నిలువునా వణికింది సుగుణ.

"నన్నిలా బాధించటం మీకు భావ్యంకాదు." అన్నది జాలిగా.

"నీ కోసం నే నెంత బాధపడుతున్నానో నీకు తెలియదు సుగుణా. నా మాటలు కాదనకు. మూర్తిని చూసి భయపడుతున్నావేమో! అతను నా గుప్పిటలో ఉన్నాడు. క్షణంలో అతన్ని పిల్లిలా చెయ్యగలను."

ఈ సారి సుగుణకి భయంపోయి ఏహ్యం, కోపం కలిగాయి.

"మాటలతో వెళ్ళదలచుకోలేదా?" కటువుగా అన్నది.

ఆమెవైపు తన ఎర్రటి కళ్ళతో చూసి తల నిలువుగా ఆడించి.

"తెలి వస్తుందిలే, హుం" అని చర్రున వెళ్ళిపోయాడు భూషణం.

భూషణం వెళ్ళిన పదినిమిషాలకి మూర్తి ఇంట్లో అడుగుపెట్టాడు. మూర్తితో భూషణం విషయం ముందే చెప్పకపోతే తన కేదో కీడుమూడు తుందని అనుమానించింది సుగుణ. అతను తనగది దగ్గిరికి రాగానే, ఆమె తలుపు దగ్గిరికి వచ్చి మూర్తివైపు చూచింది.

"ఒకసారి ఇలా వస్తారా ?"

మూర్తి కాసేపు తటపటాయించి గదితలుపు దాకా వెళ్ళి,

"ఎందుకు ?" అన్నాడు. సుగుణ విషయం చెప్పటానికి కొంచెం సంకోచించింది.

"అవతల నాకు చాలా పనుంది. త్వరగా తేల్చు" అన్నాడు విసుగ్గా.

"భూషణంగారిని చూస్తే నాకు భయంగావుంది" అంది సుగుణ నెమ్మదిగా.

"ఎందుకు భయం ? నిన్ను ఎత్తుకుపోయేటంత మూర్ఖుడు కాడులే"

"ఎందుకో నా కాయన్ని చూస్తే భయంవేస్తోంది"

"అయితే నన్ను కాపలా కూచోమంటావా ? లేకపోతే ప్రత్యేకంగా గూర్ఖావాణ్ణి నియమించాలా ?"

"అదికాదు"

"ఏది కాదు ? నీ మొహం. మహా పతివ్రతలా ఇక్కడ నన్ను పట్టుకొని వేళ్ళాడమని ఎవడేడిశాడు ? లేకపోతే..."

సుగుణకి కళ్ళవెంబడి నీళ్లు తిరిగాయి.

"మాట్లాడితే ఏడుపూ, ఛీ" కసురుకుని చరచర నడిచిపోయాడు మూర్తి. బరువుగా క్రింద కూలబడ్డది సుగుణ. విచారంలో ఆమెకి ఎంతసేపు తను అలా కూర్చుందీ తెలియలేదు.

"సుగుణా"

ఉలిక్కిపడ్డది సుగుణ. ఎదురుగా నుంచున్న భూషణాన్ని చూసే సరికి ఆమెకి పై ప్రాణం పైనే పోయింది. మసక చీకటి అప్పుడే అలముకుంది.

"ఏంచేస్తావు నా మనవిని ?"

సుగుణ భీతితో లేచి నుంచుంది.

"ఇంత అందగత్తెవి ? నిజంగా మూర్తికి కళ్లులేవు సుగుణా !"

"భూషణంగారూ, మీ కాళ్లు పట్టుకుంటాను. అటువంటి మాటలనకండి."

భూషణం పొడిగా నవ్వాడు.

"నేనే నీ కాళ్లు పట్టుకోటానికి వచ్చాను సుగుణా—"

కోపంతో ఎర్రబారిన ఆమె ముఖం చూసి మరింత పరవశుడై భూషణం ఆమె చెయ్యి పట్టుకోటానికి ముందుకు వెళ్లాడు. సుగుణ కేకలు వెయ్యటానికి ప్రయత్నించింది.

"అల్లరి పడతావా ?" గద్దించాడు భూషణం.

అసహాయంగా దిక్కులు చూసింది సుగుణ.

"ఇవాళ శనివారం. అంతా సినిమాకెళ్లారు. ఎవరికీ తెలియదులే. నా ప్రేమని కాదనకు"

ఈ మాటలు వినేసరికి మిగిలినకాస్త ఆశా కూడా ఎగిరిపోయింది సుగుణకి. గత్యంతరంలేక, మీద మీదకొస్తున్న భూషణాన్ని గరిటె తీసుకొని తలమీద గట్టిగా కొట్టింది. దెబ్బతిని భూషణం మరింత రౌద్రమూర్తి అయినాడు. అతను తల తడుముకు నేలోపల చురుగ్గా గదిదాటి వీధివైపు పరిగెత్తింది సుగుణ. చేసేదిలేక బుసలుకొడుతూ భూషణం లోపలికెళ్ళిపోయాడు.

రాత్రి మూర్తీ మనోరమా సినిమానుంచి తిరిగొచ్చేదాకా వీధి అరుగు మీదే కూర్చుంది సుగుణ. మూర్తి బండిదిగి లోపలికి వెడుతూండగా ఆమె కూడా అతని వెనకాలే వెళ్లింది. మూర్తి సుగుణని చూసి ఆశ్చర్యపడ్డాడు. కాని అతను ఆమెనేమీ అడగలేదు. తన గది దాటిపోతుంటే సుగుణ అంది కర్కశంగా.

"భూషణాన్ని జాగ్రత్తగా మసులుకోమనండి"

ఈ కఠోరస్వరాన్ని విని మూర్తి, మనోరమా చకితులైనారు. మూర్తి వెనక్కి తిరిగి సుగుణవైపు చూశాడు. ఆమె పెదవులు వణుకుతున్నాయి.

"ఇవాళ దెబ్బతో సరిపోయింది. ఉద్రేకంలో, రేపు ప్రాణమే పోవచ్చు"

సుగుణని ఈ రూపంలోగాని, ఆమె నోటంట ఇంత కఠినంగా మాటలు రావటంగాని మూర్తి ఎరుగడు.

"ఇంతింత చేసి మాటలు మా అన్నయ్యానే !" మనోరమ మూర్తివైపు బిక్కమొహంతో చూసి అంది.

"మీ ఆ అన్నయ్యో, తమ్ముడో నాకు తెలియదు. ఇది సానికొంప అయితే కావచ్చు. కాని సంసారులుకూడా ఉన్నారు. తర్వాత పశ్చాత్తాప పడితే లాభంలేదు"

మనోరమ తనవైపు నిస్సహాయంగా ప్రణయ కోపంతో చూసేసరికి మూర్తికి కాస్త వేడికలిగింది.

"సుగుణా !" అన్నాడు కోపంగా.

సుగుణ ఇప్పుడు ఎంత చిన్న అవమానకరమైన మాటనీ సహించే స్థితిలో లేదు.

మండే కళ్ళని మూర్తివైపు తిప్పిందామె.

"ఏమి టీ వాగుడు ?"

"మానాభిమానాలుగల ఏ ఆడదైనా ఇలాగే వాగుతుంది ఈ సందర్భంలో"

"మానాభిమానాలుంటే, వద్దన్నకొద్దీ ఇలా కాళ్ళమీద ఎందుకు పడతావు ?" అంది మనోరమ కసితీర్చుకుంటూ.

"మానాభిమానాలంటే నీకు తెలియకపోవటంలో ఆశ్చర్యమేమీలేదు" అప్రయత్నంగా అంది సుగుణ. తర్వాత ఆ మాటలు అన్నందుకు చాలా విచారించింది.

"నోరు ముయ్యి" అన్నాడు మూర్తి.

సుగుణ ఇప్పుడు మాటలుపడే స్థితిలోలేదు. ఉద్రేకం కట్టలు తెంచుకుని ప్రవహిస్తోంది ఆమెలో.

"భూషణాన్ని అలా గద్దించగల సాహసం ఉంటే మీరు నన్నలా అని వుండరు"

"ఈవిడతో కలిసి ఈ ఇంట్లో నే నింకా ఒక్కరోజుకూడా ఉండలేను" అంది మనోరమ.

"సుగుణా, రేపు ప్రొద్దున్నే నువ్వు ఇక్కణ్ణించి వెళ్ళిపోవచ్చు. ఇహ జీవితంలో నీ మొహం నాకు చూపించనక్కర్లేదు. కావాలంటే భరణం ఇస్తాను"

చివరిమాటలు మూర్తి అనిఉండకపోతే సుగుణ ఇంకా దులిపి ఉండేది. కాని మూర్తి అన్న ఆఖరుమాటలు ఆమెని ఒక్కసారిగా కుంగదీశాయి. భరణం ! తిండికోసమా తను అతన్ని వివాహమాడింది ?

"మీరిచ్చే భరణానికి నాలుగురెట్లు మా నాన్నగారు మీకియ్యగలరు" ఆవేశంతో అంది సుగుణ. "పెళ్ళి చేస్తున్నది భరణం ఇవ్వటానికా? ఆనాటి వాగ్దానాలన్నీ అంత ఆకస్మికంగా మర్చిపోయారా ?"

"నాకు జ్ఞాపకం ఉన్నంతలో నే నేమీ వాగ్దానాలు చెయ్యలేదు"

"పెళ్లినాడు మీరు చదివిన మంత్రాలు..."

"అదా! నాకు సంస్కృతం రాదు"

మనోరమ నవ్వింది. ఈ ఒక్క ఛెణుకుతో ఆమె అవమానం అంతా తీరినట్టు భావించుకుంది.

ఆ రాత్రి మొదటిసారిగా సుగుణ వెక్కి వెక్కి ఏడ్చింది. అంతవరకూ ఆమె కళ్ళల్లో కన్నీళ్లు తిరగటమేగాని, బరువంతా తీరేట్టు దుఃఖించటం జరగలేదు.

తెల్లవారగానే సుగుణ పుట్టింటికి బయలుదేరింది. నెల రోజులైనా కాకుండా కూతురు తిరిగి రావటం చూసి, జగన్నాథరావుపంతులు గుండె గుబుక్కుమంది.

బండిదిగి సరాసరి ఇంట్లోకి వెళ్ళిపోయింది సుగుణ. జగన్నాథంపంతులు ఆమె వెనకాలే ఇంట్లోకి వెళ్లాడు. సుగుణ కిటికీలోంచి శూన్యంలోకి చూస్తోంది.

"అమ్మాయి!"

సుగుణ అతనివైపు చూసి, కళ్లు తుడుచుకుంది.

"మళ్ళీ ఏమైనా..."

సుగుణకి ఆపుకోలేనంత ఏడుపొచ్చింది. వలవల ఏడ్చేసింది. కూతురు తల నిమురుతూ అన్నాడు జగన్నాథంపంతులు.

"దీనికంతా కారణం డబ్బమ్మా. అది పోయిన క్షణంలో తెలిసొస్తుంది అతనికి. డబ్బయిపోగానే తుక్కని తరిమినట్టు తరుముతుంది ఆ మనోరమ అతన్ని. ఏమిటో అనుకుంటున్నాడు గానును"

సుగుణ ఏడుపు ఆపుకోవాలని వ్యర్థప్రయత్నాలు చేసింది.

"మనసులో ఉంటుందిగాని, డబ్బేం చేస్తుంది నాన్నా.

"అదేనమ్మా. మనసు గట్టిదికాకపోతే డబ్బు దాన్ని ఇష్టంవచ్చినట్టు ఆడిస్తుంది. డబ్బు పోయిననాడుగాని తెలీదు దాని మజా. అతనికి బుద్ధి రావా లంటే ఒకటే మార్గం"

సుగుణ ఆశతో చూసింది తండ్రివైపు.

"మైనరు దావా వేస్తాను"

"ఆఁ!" అంది సుగుణ భయంతో, ఆశ్చర్యంతో.

"అవును"

"వొద్దు నాన్నా, ఈ దావాలు. పరువుపోటం అలావుంచి అసలు పూర్తిగా తెగిపోతుంది"

"లేదమ్మా నేను బాగా ఆలోచించే చెబుతున్నాను. ఏదో ఇల్లు కట్టిస్తున్నాడన్నావు గదూ. సగం ఆస్తి అమ్మేసి ఉంటాడు. లేదా సగం ఆస్తి మేడకి అప్పుతెచ్చయినా ఉంటాడు. సగం ఆస్తి కొడుక్కి పంచమని దావా పడేస్తాను. దూబరాఖర్చులు చేస్తున్నాడనీ, అవి నైనరుకి నష్టదాయకమనీ."

సుగుణ కాసేపాలోచించింది. డబ్బు పోతేనైనా తన తప్పుని తెలుసుకుంటాడేమో!

"సరే నాన్నా"

"రేపే పడేస్తాను. సగం ఆస్తి ఎలాగో కరాబావడి అయిఉంటుందిలే. మిగతా సగం వీడికొస్తే ఇహ చిప్ప చేత్తోపట్టుకుని చేసిన తప్పుల్ని నెమరేసుకుంటాడు" సుగుణ సరేనందిగాని ఆమె మనసులో బెరుగ్గానే ఉంది. దీనివల్ల ఏం విషమఫలితాలు కలుగుతాయోనని.

మర్నాడు కొడుక్కి ఆస్తి పంచమని రిజిష్టరు నోటీసు ఇప్పించాడు జగన్నాథంపంతులు రామచంద్రమూర్తికి. నోటీసు చూసుకుని "ఇదేదో బెదిరింపులే" అనుకున్నాడు మూర్తి. కాని వారంరోజుల తర్వాత పార్టిషన్ దావా పడేసరికి అతను ఓ ప్లీడరు దగ్గరకు వెళ్లాడు సలహాకోసం. ప్లీడరుగారు ఒక క్షణం కనుబొమ్మలు చిట్లించి, ఆలోచించి అన్నాడు.

"మీరు చేసిన ఖర్చులుచూస్తే, ఆస్తిని పంచక తప్పదేమో ననిపిస్తోంది.

మూర్తికి గుండెల్లో రాయిపడ్డది. ఒకటి రెండు రోజుల క్రిందటే తను కొత్తగా కట్టిన ఇల్లు పూర్తయింది. దానికోసం బోలెడంత అప్పుచేశాడు. పైగా వచ్చిన పెద్ద చిక్కేమిటంటే ఆ ఇల్లు కట్టిన స్థలం, ఇల్లూ అంతా మనోరమపేరే ఉన్నాయి. డబ్బు దుర్వినియోగం చేసినట్లు స్పష్టంగా తెలుస్తూనే ఉంది. ఇప్పుడు ఆస్తిపంపిణీ జరిగితే తనకి మిగిలేది ఇహ ఏమీవుండదు. అతను దైన్యంగా ప్లీడర్ గారి ముఖంలోకి చూశాడు. ప్లీడరుగారు అతని వైఖరి చూసి అన్నాడు.

"ఒక విషయం అడుగుతాను. మీకు కోపం రాదుగదా!"

"అడగండి"

"మీ భార్యని మీరు వదిలేసినట్టేనా?"

మూర్తి తక్షణం ఏమీ జవాబు చెప్పలేక పోయాడు.

"చెప్పండి. ఈ రహస్యాలు నాకూ, మీకూ తప్ప ఎవరిచెవినీ పడవు. పరవాలేదు చెప్పండి"

"ఏమో" అన్నాడు మూర్తి.

"మనసులో ఉన్నమాట చెప్పండి"

"ఆ అవకాశం ఏమీ లేదేమో !" అన్నాడు మూర్తి. ఈమాట అంటున్నప్పుడు అతనికి ఒక్క క్షణం సంకోచమూ, కొద్దిగా బాధా కలిగిమాట వాస్తవం.

"ఆ అవకాశం ఏమాత్రమూ లేనట్టయితే ఒక సలహా చెబుతాను"

"ఏమి టది ?"

"మీరేమీ అనుకోకూడదు. మా వృత్తి ధర్మాన్ని అనుసరించి మేం సలహాలు ఇస్తూంటాము. ఆచరించటం, ఆచరించకపోవటం మీ ఇష్టాఇష్టాలను బట్టి ఉంటుంది"

"చెప్పండి"

"మీ భార్యతో మీరు కాపరం చెయ్యకపోటానికి కారణం ?"

"ముందరే చెప్పానుగా, మనోరమ అనే వేశ్యమీద నా మనసు పోయింది"

"అంతేనా కారణం ? లేక—"

"అంటే"

"ఇంకేమీ లేదా ?"

"ఊఁహుఁ"

"మీ భార్య చాలా ఉత్తమురాలనుకుంటాను అంటే—"

"ఆవిడ మంచిదే పాపం"

"జగన్నాథంపంతులుగార్ని నే నెరుగుదును. వారి అమ్మాయికూడా ఆయనంతటి గుణవంతురాలనే—"

'గుణవంతురాలు' అన్నప్పుడు నొక్కి పలికాడు ప్లీడర్.

"అదంతా ఎందుకులెండి ఇప్పుడు."

"ఇదివరకు ఇలాంటికేసు ఓటి నడిపాను. నేను గెలిచానుకూడా. ఇలాగే పార్టిషన్ దావాపడేశాడు మనమడి తరఫున తాత. మైనరు నాకు కొడుకు కాదన్నాడు రెస్పాండెంటు ఫైసల్."

"ఛీ." అన్నాడు మూర్తి. "ఛీ... ఛీ— అదా. ఇందాకటినుంచీ మీ రనేది. ఛీ."

"కేసు గెలవాలంటే అదొక్కటే మార్గం."

"అయితే ఓడిపోతాను లెండి."

"బాగా ఆలోచించుకోండి. మీ ఇష్టం. అయితే, రేపట్నుంచి మీ చేతిలో చిల్లిగవ్వకూడా వుండదు. మనోరమ అన్నారే, ఆవిడ మిమ్మల్ని అసలు దగ్గరకే రానివ్వదు."

మనోరమ! ఈ నాలుగక్షరాలూ మూర్తికి ప్రాణంకంటె ప్రియతమాలు.

"అంత అన్యాయం ఎలా చేయమంటారు!" అన్నాడు కొంచెం తగ్గి మూర్తి.

"ఇప్పటిదాకా మీరుచేసింది న్యాయమా?"

మూర్తికి సమాధానం దొరకలేదు.

"అసలు ఋజువు ఎలా చేయగలం?"

"అదంత పెద్దకష్టం కాదని నా అభిప్రాయం."

"నా మనస్సు ఒప్పుకోటంలేదండీ. అంత ద్రోహం ఎలా చెయ్యమంటారు?"

"నే నేమీ చెయ్యమనటం లేదు. ఉన్న సంగతి చెప్పాను. మీ ఇష్టం వచ్చినట్టు చెయ్యొచ్చు.

మూర్తి మనస్సు ఉయ్యాలలూగింది.

"ఆన్సర్ పడెయ్యనా?" అన్నాడు ప్లీడర్ అతని మనస్సు కనిపెట్టి.

"మీ ఇష్టం." అన్నాడు మూర్తి ప్లీడర్ వైపు చూసి.

"సరే, ఇహమీరు వెళ్ళొచ్చు."

మూర్తి బరువుగాలేచాడు. నడుస్తున్నాడుగాని అతనిమనసు మనసులో లేదు. ఏదో తీరని అపచారం చేస్తున్నట్టుగా భావించాడు. తన అంతరాత్మకి విరుద్ధంగా ప్రవర్తిస్తున్నట్టు అనుభూతి పొందాడు. ఆలోచనలు ఎక్కువైన కొద్దీ అతనికి కోపంకూడా ఎక్కువైంది.

"అయినా, వాళ్లు చేజేతులా చేసుకున్నదే ఇది. తనని బహిరంగంగా కోర్టుకు ఈడ్చి తనకి ఎవరో వేశ్యతో సంబంధం ఉందని నిరూపించి తనని అపఖ్యాతిపాలు చేయటానికేగా ఈ ప్రయత్నం! చేసుకున్నవాళ్ళకి చేసుకున్నంత. అనుభవించనీ.

ఈ విధంగా తనని తను సమర్థించుకున్నాడు. కాని తన సంతృప్తిలో ఏదో వెలితి, ఏదో ఒంటెత్తుతనం, ఏదో మాధ్యం ఉందని అతనికి చూచాయగా తెలుసు. కాని తను అనుసరించిన మార్గం న్యాయమైనదేనని వాదించుకున్నాడు

మనసులో. అలా వాదించుకోనటంవల్ల అతనికి సంతృప్తి కలగకపోగా మరింత అసంతృప్తి కలిగింది. ఆ రాత్రంతా అతనికి బాధతో నిద్రపట్టలేదు. ఏవో పిచ్చి పిచ్చి కలలొచ్చాయి. చాలాసార్లు, "అవును. వాళ్ళకలా శాస్తి కావలిసిందే" అని తన మనసులో అనుకున్నాడు.

మూర్తి ప్లీడర్ ఆన్సర్ పడేశాడు. ఆన్సర్ చూసి జగన్నాథం పంతులు దిమ్మరపోయాడు. అల్లుడు ఇంత దౌష్ట్యానికి ఒడిగడతాడని ఆయన ఊహించుకోలేకపోయాడు. తన ప్లీడర్ దగ్గర్నుంచి ఆన్సర్ కాపీ తీసుకుని ఇంటిముఖం పట్టాడు. ఎదురుగా సుగుణ వొచ్చింది.

"ఆన్సర్ పడేశాడమ్మా." అని, వెంటనే మళ్ళీ నాలుక కరుచుకున్నాడు.

సుగుణ ఆయన చేతిలోని కాగితాలు తీసుకుని చదవసాగింది. ఆమె చేతులు వణికాయి.

"ఇదేమిటి నాన్నా, ఈ పేరా అర్థం ఏమిటి?" సుగుణ నుంచోలేకపోయింది. దభాలున అక్కడున్న ఓ కుర్చీలో కూలబడ్డది. ఆమె కాళ్ళూ, చేతులూ వణకసాగాయి.

"మూర్ఖుడు." అన్నాడు జగన్నాథం పంతులు.

సుగుణకి భూమి గిర్రున తిరుగుతున్నట్లు స్పష్టపడింది. రెండు చేతులతో ఆమె తల పట్టుకుంది. ఆమె అవస్థచూసి జగన్నాథం పంతులుకి కళ్ళవెంబడి అశ్రువులు టపటప రాలాయి.

"ఇంత అన్యాయమా?" గద్గదికంగా అన్నది సుగుణ.

"హుఁ. కాగితంమీద రాయగానే సరా! ఎలా ఋజువు చేస్తాడో చూస్తాను. జగన్నాథం పంతులంటే ఎవడనుకున్నాడో! నేను పట్టిన కేసు ఓడటమనేది ఎన్నడూ లేనేలేదని వాడికేం తెలుసు? నా కెదురుగా ఉన్న ఒక్కొక్క ప్లీడర్ మూడుచెరువుల నీళ్ళు తాగాడు. నా తడాఖా చూపిస్తాను. హుఁ. ఇంత అన్యాయమా."

ఉద్రేకంలో ఏమేమో అనసాగాడు జగన్నాథం పంతులు. సుగుణ నిశ్శబ్దంగా శూన్యంలోకి చూస్తూ ఆలోచించింది. జగన్నాథం కాస్త శాంతించిన తరవాత సుగుణ అన్నది.

"దావా ఒదులుకుందాం, నాన్నా."

"అదేమిటమ్మాయ్?" అన్నాడు జగన్నాథం పంతులు ఆశ్చర్యంగా.

"అవును నాన్నా. వొదులుకుందాం."

"ఎందుకు ? ఇప్పుడు దావా వొదులుకుంటే ఇంకేమన్నా ఉందా ? ఎంత అప్రతిష్ట!"

"అప్రతిష్ట ఏం ఉండదు నాన్నా."

"ఎందుకుండదమ్మాయ్. ఆరోపణని ఖండించి, శుద్ధ అబద్ధమని మనం ఋజువు చేసుకోవద్దూ ? లేకపోతే అంతా అది నిజమేనని పుకారు వెయ్యరూ?"

"ఎవరికోసం నాన్నా ఋజువులు ? లోకానికా ?"

"నలుగురు పెద్దమనుష్యులకి అది అబద్ధమని"

"పెద్దమనుషుల నమ్మకాలతో మనకి పనేమిటి ? నమ్మవలసినవాళ్ళు నమ్మితే చాలు."

"అంటే ?"

"వారు ఈ ఆరోపణ నిజమేనని మనస్ఫూర్తిగా నమ్మితే మనం చేసే ఋజువులు అనవసరం. కేవలం కేసు గెలవటానికే వారు ఇలాచేస్తే ఋజువులు అంతకంటే అనవసరం. ఇంత ద్రోహం చెయ్యటానికి డబ్బే కారణమయితే, ఆ డబ్బుని వారినే తీసుకోనీ. కాని నేను నిజం తేల్చుకోవాలి."

"మళ్లీ నువ్వాక్కడికి వెళతానంటావా ఏమిటి ?"

"అవును."

"ఎందుకమ్మా, ఇంతవరకూ పొందిన అవమానాలు చాలవూ ?"

"ఇది ఆఖరుసారేమో నాన్నా. ఏదో ఒకటి ఈసారి తేలిపోవచ్చు."

జగన్నాథం పంతులు కళ్ళల్లో నీళ్లు తిరిగాయి.

"తల్లిలేని పిల్లవని ఎంతో గారాబంగా పెంచి, విద్యాబుద్ధులు చెప్పించి చివరికి ఓ దుర్మార్గుడి చేతుల్లో పెట్టానమ్మా నిన్ను."

"మనం సర్వజ్ఞులం కాదుగా నాన్నా. జరిగినదానికి మనం విచారించటం అనవసరం. ఎవరి అదృష్టం వాళ్ళదీ."

"ఆపదల్లో ధైర్యం చెప్పుకోటానికి అది ఒక్కటే మార్గం."

ఆ రోజే ఇద్దరూ పట్నం బయలుదేరారు. దావా వొదులుకున్నానని ఇద్దరు ప్లీడర్లతో చెప్పటానికి జగన్నాథం పంతులు బయలుదేరాడు.

పట్నం చేరగానే జగన్నాథం పంతులు దిగిపోయాడు బండిలోంచి. ఇల్లు సమీపిస్తున్న కొద్దీ సుగుణకి గుండె గలగల కొట్టుకోసాగింది.

ఓరగా వేసిన తలుపు తెరుచుకొని లోపలికెళ్ళింది సుగుణ. ఎదురుగా మూర్తి ఉన్నాడు. తలుపుచప్పుడు వినగానే తలెత్తి చూశాడు. సుగుణ!

మూర్తికి మనసు మనసులో లేదు. సుగుణని చూడగానే అతనికి ముచ్చెమటలు పోశాయి. క్రాస్ ఎగ్జామినేషన్‌కి గురికాబోతున్న ముద్దాయిలా ఓక్షణం కంపించాడు.

సుగుణ అతనికి దగ్గిరగా వొచ్చింది. అతను వొంచిన తల ఎత్తలేక పోయాడు. రాబోయే తుపానుకు సిద్ధపడినవాడిలా చేతులు ముడుచుకు కూర్చున్నాడు.

సుగుణ నోట్లోంచి ఒక్కమాటకూడా రాలేదు. ఏమనాలి, ఏం చెప్పాలి? ఎలా మొదలుపెట్టాలి, అసలావిషయం ప్రస్తకి తీసుకురావటం ఎలా?

ఎంతసేపటికీ, ఏమీ మాటలు వినపడకపోవటంవల్ల ఆశ్చర్యం వేసింది. తుపానుముందు కలిగే నిశ్శబ్దమేనా ఇది? తననేవిధంగా సమర్థించుకుంటాడు? అసలు ఎలా సమర్థించుకోగలడు? ప్రత్యక్షంగా సుగుణవచ్చి సవాలుచేస్తుంటే అబద్ధం ఆడాలనుకున్నా అసలు అది నోట్లోంచి బయటికి రావొద్దూ?

సుగుణ ఉక్కిరి బిక్కిరి అవుతోంది. మాటలు పెకిలిరావటంలేదు. ఆమెకెందుకో ఒక్కసారి గట్టిగా ఏడ్చేయాలని ఉంది, కాని తమాయించుకుంది.

పిడుగుల వర్షం ఇంకా పడదేం? ఇంకా నిమిషం—అరనిమిషం—పదిక్షణాలు—క్షణం—ఇంకా ఉరుములు ఉరమవేం? రామచంద్రమూర్తి ఏ క్షణంలో ప్రవాహం కట్టలు తెంచుకుని తనమీద ఉరుకుతుందోనని భయపడుతున్నాడు.

ఆ అసహ్యాకరమైన మాటలు నోటినుంచి ఎలావస్తాయి. ఛీ. ఆ విషయం గురించి తను మాట్లాడలేదు. లాభంలేదు. సుగుణ మాట్లాడే ప్రయత్నం విరమించుకుంది. మాటలరూపంలో బయటపడాల్సిన భావోద్వేగం అంతా ఆమె కళ్ళల్లోంచి బయటికి వస్తోంది.

ఎంతసేపటికీ సుగుణ మాట్లాడకపోవటం చూసి, మూర్తి తలెత్తి సాహసంతో ఆమె కళ్ళలోకి చూశాడు ఆమె కళ్లార్పకుండా అలాగే చూసింది.

"దావా వొదులుకున్నారు, మా నాన్నగారు."

ఇహ సుగుణ అక్కడ నుంచోలేక పోయింది. చప్పున వెనక్కి తిరిగి పక్కగదిలోకి వెళ్ళింది.

మూర్తి కాస్త తెప్పరిల్లాడు. జరిగింది ఓ ఆశ్చర్యకరమైన విషయంగా అతనికి తోచింది. సుగుణ ఏమన్నా తను పడటానికి సిద్ధంగా ఉన్నాడు. కాని ఆమె తనని ఏమీ అనలేదు. ఒక్కమాటకూడా అనలేదు. కోపగించుకోలేదు. అసహ్యపడలేదు. తిరస్కారంగా చూడలేదు. జాలిగా దీనంగా ప్రాధేయపడలేదు. ఆఖరికి, "ఇంత అన్యాయం చేస్తారా?" అని అడగనైనా అడగలేదు. మూర్తి కడుపులో చెయ్యిపెట్టి కదిపినట్టయింది. "అసలు సుగుణముఖం ఎలా చూడగల"నని మొదట అనుకున్నాడు. కాని ముఖంవైపు ఇంకా చూడాలని, ఆమె కళ్ళు ప్రసారంచేసే ఆ వెలుగుని చూడాలని బలీయమైన వాంఛ కలిగింది. అవ్యక్తంగా ఏదో బాధ కలిగిందతనికి. అశాంతి, బాధ, అస్పష్టమైన ఆవేదన అతనిని వేధించుకు తింటున్నాయి. లేచి సుగుణ గదిలోకి తొంగిచూశాడు. సుగుణ గోడవైపు తలపెట్టుకుని ఉంది. ఏం చేస్తోందో.!

ఇంతలో అతనికి "దావా వదులుకున్నారు మా నాన్నగారు" అనే సుగుణ మాటలు జ్ఞాపకం వచ్చాయి. వెంటనే అతను ప్లీడర్ దగ్గిరికి పరిగెత్తాడు అదివరకే అక్కడికి జగన్నాథంపంతులు వచ్చి కూర్చుని వున్నాడు. ఆయన్ని చూడగానే మూర్తికి గుండెల్లో రాళ్లు పరుగెత్తాయి "ఇంటి దగ్గర తప్పించుకున్న పిడుగుల వర్షం ఇక్కడ తప్పదురా బాబూ" అనుకున్నాడు.

"కూర్చోండి మూర్తిగారూ" అన్నాడు ప్లీడర్.

మూర్తి మాట్లాడకుండా కూర్చున్నాడు. ఇహ జగన్నాథంపంతులు మొదలుపెడతాడుగావును. ఏదీ, ఇంకా వడగళ్ళవాన ప్రారంభం కాలేదేం?

అల్లుణ్ణి చూసి జగన్నాథంపంతులికి ఎన్నడూ కలగని ఏహ్యభావం కలిగింది. తల వాచేటట్లు చీవాట్లు పెడదామనుకున్నాడు. కాని ఒక్కమాట కూడా నోరు పెకలి రాలేదు. "ఛీ, ఈ మూర్ఖుడితో నాకేమిటి? డబ్బుకోసం భార్యమానాన్ని బజారులో పెట్టడానికి శంకించని ఛండాలుడు అనుకున్నాడు. అదే భావంతో దేశద్రోహిని చూసినట్టు చూశాడు అల్లుడివైపు. అదే సమయంలో మూర్తికూడా జగన్నాథం పంతులువైపు చూశాడు. ఆ చూపు! మూర్తి పంచప్రాణాలు వణికాయి. ఎంత అసహ్యకరమైంది ఆ చూపు! ఎంత నీచభావంతో చూస్తున్నాడు! నిజమే. తను చేసిన పనికి అలా చూడటం

అసమంజసం కాదు. మూర్తి సిగ్గుతో తల వంచుకున్నాడు. తిరస్కారంగా మరోసారి మూర్తివైపు చూసి ప్లీడర్ దగ్గర సెలవుతీసుకొని వెళ్ళిపోయాడు జగన్నాధంపంతులు. ప్లీడర్‌తో చెప్పాలిసిందేదో చెప్పి మూర్తికూడా ఇంటి దారి పట్టాడు మరో అయిదునిమిషాల తరవాత.

ఇంటికి రాగానే సుగుణ గదివద్దరకి వెళ్ళాడు. లోపలనుంచి ఏవో మాటలు వినపడుతున్నాయి.

"భూషణం అంటే అంత తిరస్కారం మంచిదికాదు సుగుణా, మళ్లీ ఇంకోసారి చెబుతున్నాను"

కాసేపటి నిశ్శబ్దం తరవాత ఒక వెకిలినవ్వు వినబడ్డది.

"ఆ మూర్తి నీకేం ఒరగబెట్టాడు ? నా మాట విను"

మూర్తికి ఆ క్షణంతో ఎక్కడలేని అసహ్యంవేసింది. తటాలున అతను లోపలికి వెళ్లాడు. భూషణం అతన్ని చూసి కాస్త తడబడ్డాడు.

"ఎందుకొచ్చావిక్కడికి ?"

"ఆఁ...ఏదో...ఊరికే..."

"మళ్లీ ఈ గుమ్మందగ్గర నువ్వు నాకు కనబడకూడదు తెలిసిందా ?"

భూషణం వెకిలిగా నవ్వాడు.

"మూర్తిగారు భూషణం సంగతి మర్చిపోతున్నారు"

ఈ హెచ్చరికవిని మూర్తికి అరికాలిమంట నెత్తికెక్కింది.

"అందరిసంగతీ నాకు తెలుసు. మర్యాదగా బయటికి నడు"

మూర్తి కటుస్వరం విని భూషణం ఏమనుకున్నాడోగాని మళ్లీ మాట్లాడకుండా వెళ్ళిపోయాడు. వెళ్ళిపోతూ ఒక్కమాటన్నాడు.

"భూషణం మనోరమ అన్న అనేమాట మర్చిపోకండి మూర్తిగారూ"

కోపంతో వళ్లు మండిపోయి "ఇద్దరూ కలిసి గంగలో దూకండి" అన్నాడు. భూషణం ఏవో సణుక్కుంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

మూర్తి సుగుణకి దగ్గరగా వెళ్లాడు. ఎవరూ ఏమీ మాట్లాడలేదు. ఆ నిశ్శబ్దం మూర్తికి దుస్సహంగా ఉంది. అతని హృదయంలో తుపాను చెలరేగింది. సుగుణ కోపంతో ఒక్కమాట అయినా అనివుంటే అంత బాధపడే వాడు కాదు. కసిగాగాని, మర్మధ్వనితోగాని ఒక్క ఎత్తిపొడుపుమాట

అయినా అనివుంటే...! కాని సుగుణ నేల చూపులు చూస్తూ బెల్లం కొట్టిన రాయిలా నుంచుంది. తనని నిందించటానికి భాషలో మాటలు లేవేమో అనుకున్నాడు మూర్తి. క్షణాలూ, నిమిషాలూ అలాగే దుర్భరంగా గడిచిపోతున్నాయి.

చివరికి సుగుణే అన్నది.

“నన్ను క్షమించండి. మిమ్మల్ని అవమానించటానికి గానీ, దావా వెయ్యలేదు. నా దురదృష్టానికి కారణమైన డబ్బుని మీనుంచి వేరుచెయ్యాలని—”

క్షమాపణ అడగవలసింది తను. అయినా సుగుణే అడిగింది. ఈ దెబ్బతో మూర్తి పూర్తిగా కుంగిపోయాడు.

ఘోరమైన పరాజయం పొందుతున్నాడతను.

“సుగుణా, నన్ను క్షమించు అందామని అతని ప్రయత్నం. కాని ఆ మాటలు ఎంతసేపటికీ అతని నోటినుంచి రాలేదు.

“నన్ను ఎలాగో ఇక్కడే వుండనియ్యండి.” ఈ ఆఖరిదెబ్బకి మూర్తి ఇహ తట్టుకోలేకపోయాడు. హఠాత్తుగా సోఫాలోని పాపాయిని ఎత్తుకుని గుండెకదుముకున్నాడు. అతని గుండెల్లోని అవ్యక్తమైనబాధ ఏదో క్రమంగా జారిపోతోంది. నీళ్లునిండినకళ్లతో అతడు పాపాయి కళ్ళవైపు అలాగేచూశాడు. పాపాయి వేదాంతిలా నవ్వాడు.